

Duna–Tisza Közi Falugondnoki Hírlevél

XXIX. évfolyam, 153. szám

2026/1.

Őrangyal

A tanyák őrangyala az extrém fagyban se ismer lehetetlent: mindenhol segít, ahol szükség van rá

Csúszunk, fázunk, kommentelünk méltatlankodva, milyen kemény ez a tél, s tesszük ezt kényelmes, elkényelmesített, modernizált életterünkben. Vannak más életformába beleszületők, ott egy életet át- és leélők, akik a világ zajától elszigetelten, a tanyavilágban segítséget kérve, kapva, a szinte családtagnak számító tanyagondnok odafigyelésével ilyenkor, a vörös kód elrendelésének az idején is túllendülnek minden nehézségen.

Kardoskút és térsége Békés vármegye legtanyásabb része. Napjainkban is kétszázan élnek a község három legközelebbi körzetében (Gyulamező, Pusztaszőlős, Pusztaközpont), de van, aki a puszta közepén, mindentől és mindenkitől nagyon távol lakik, ám ő is napi szinten számíthat arra, hogy a tanyagondnok bekopog, megkérdezi tőle, Jani bácsi, szükség van-e bármire.

A tanyagondnok a puszta csendjében is bekopog.

Mógáné Tóth Szilvia a tanyasi életforma jó ismerője, hiszen ő, maga is Pusztaközponton él 32 éve, jól tudja, a tél a tanyán egészen más, mint a faluban, a városban. A tanyavilágban még a szél is másként füttyöl, a hidegérzet is metszőbb, a csend hangjai pedig semmihez sem hasonlíthatók. És ahol a tél keményebb, ott az emberség erősebb. Hét éve a kardoskúti önkormányzat tanyagondnoka. Mindenkit ismer, tudja, kit, hol ér el a leggyorsabban. S hogy mi a dolga?

– A tanyagondnoki szolgálattal a külterületen élők esélyegyenlőségét növeljük. A leggyakrabban végzett tevékenységeim: gyermekszállítás, bevásárlás, gyógyszerkiváltás, háziorvoshoz, szakrendelőbe eljuttatás, ebédszállítás, önkormányzat részére hivatali ügyintézés segítése, levelek, utalványok kézbesítése.

(Folytatás a 2. oldalon)

Szabó T. Anna:

Útravaló

*Bátorság. Indulj. Meg ne torpanj.
Ne kérdezd, hogy a célod hol van.
Köss könnyű kendőt, köss sarut.
Ki tudja, meddig visz az út.*

*Ha minden lépés élvezet,
tán mindegy is, hová vezet.
Csak lélegezz, csak lépj. És ennyi.
Szívdobogásra menni, menni.*

*Vidd, ami kell. Kevés elég.
A tűz, a föld, a víz, az ég.
Aki ismeri önmagát,
útvesztőiből is égre lát.*

*Nem baj, ha körbe-körbe jársz:
aki vár, úgyis rátalálsz.
Úgyis rád talál, aki vár:
az út kinyit, a pont bezár.*

*A labirintus közepe
csalogat, csábít befele:
puha, fészekmeleg, sötét.
Ki kit talál meg, az a tét.*

*Indulj. A többit rád hagyom.
A táska leng a válladon:
az ellensúlyról énekel,
miközben lelked égre kel.*

*Itt tart a földön: el ne szállj.
Vedd, vidd, vidulj! Menj, meg ne állj!
Ha messze jut, ha visszafut:
mindig magadhoz visz az út.*

Fotó: Lesták Zoltán - Bugac

A tanyák őrangyala

(Folytatás a 1. oldalról)

Jelzőrendszeri tagként együttműködik az Orosházi Többcélú Kistérség Társulás Családsegítő és Gyermekjóléti szolgálat munkatársaival, a tanyán élőkhöz így juttatják el a szolgáltatást. Az évek óta jól bevált rend szerint heti 2 alkalommal, de ha kell, többször is, ivóvízszállítást visz műanyag kannákban az állami gazdaság területén élő családokhoz, illetve az összes külterületi lakosnak felajánlott friss kenyér és pékáru pénteki kiszállítása is az ő feladata – sorolta éppen a pénteki munkanapján a tanyagondnok teendőit.

Napi szinten hordja a meleg ételt.

Szilvia elmesélte, napi szinten meleg ebédet visz több idős embernek, két hetente a Dr. László Elek Kórház laboratóriumába pedig beszállítja az orvosi rendelőben levett vért. De legyünk abban biztosak, hogy az általa vezetett tevékenységnaplóba még ennél is több bejegyzés kerül.

Vörös kód: a tél a tanyán nagyon kemény.

Napjainkban vörös kód van érvényben, így fokozottabban figyel az idősekre, a 65 év felettieket személyesen felkereste az extrém fagyos éjszaka előtt, gondoskodott arról, hogy legyen mindenkinek tüzelője, tartós élelmiszere. Megtudtuk, Kardoskút önkormány-

zata még az ünnepek előtt, decemberben 60 családnak családonként 10-20 mázsányi tüzfát szállított ki. Most, pénteken jelzések érkeztek, van, ahol fogytán a tüzelő, ezért Varga Pál polgármester elrendelte 30 mázsa tüzifa kijuttatását a külterületen élőkhöz.

Szinte családtag a tanyagondnok. A tanyagondnok szinte családtag, van, ahol napi rendszerességgel megjelenik,

ő a kapocs a külvilághoz, ő a bizalmasa a tanyán élőknek, aki ismeri panaszait, betegségeiket, és ő az, aki gyakran egy jó szóval is képes orvosolni a problémákat. Szilvia türelmes, rátermett és kiváló problémamegoldó. Még akkor is, amikor elakad a sártengerben, amikor defekt nehezíti a továbbjutását. Mesélte, volt olyan eset, amikor a pusztta és a sártenger közepén lett rosszul valaki. Képtelenség volt megközelíteni – vagy mégsem?

Szilvia összeköti a pusztát a külvilággal.

Eszembe jutott, hátha a szomszédom, akinek van első kerék meghajtású traktorja, talán bejuthat a betegért. Bejutott, így hoztuk el a mentőig. Valom, mindent úgy oldjunk meg, hogy az a talpára essen – mondta Mógáné Szilvia nevetve.

A tanyagondnok függetlenül attól, hogy téli havazás, vagy nyári kánikula tombol, ő napi kapcsolatban van a tanyákon élőkkel. Jó hír: ha eladóvá válik a környéken egy tanya, az nem marad üresen, gyorsan akad új gazdája. Munkája tehát lesz bőven a folytatásban is.

Forrás: <https://www.beol.hu/helyi-kozelet/2026/01/tanyagondnok-tuzifatel-a-tanyan>

Az emberség házhoz megy

Az emberséget a falu- és tanyagondnokok viszik házhoz. 2025/5. számunkban már írtunk róla, hogy Fehér Zoltán 2025. augusztus hónapban három napot töltött Fülöpházán, hogy a terepen ismerhesse meg a tanyagondnokok - Csősz Károlyné Nelli, Somodiné Bakos Edit – mindennapi munkáját. Az alábbiakban a „Kihívások és feladatok a félsivatagi tanyavilágban Fülöpházán” alcímű beszámolójából idézzük fel a szolgáltatás nyújtásával kapcsolatban szerzett tapasztalatait.

Atanyagondnokok rendkívül sokrétű feladatokat láthatnak el, melyek jelentős része más szolgáltatásokhoz való hozzáférés segítése, illetve azok kiegészítése.

Az étkeztetés során eljuttatja a nehezen megközelíthető helyen élőkhöz a napi egyszeri meleg ételt. Akár szállítja is az ételt a különböző intézmények (és települések!) között, amennyiben nincsen más gépjármű az önkormányzatnál.

A településen élő óvodás- és iskoláskorúak számára segíti a nehezen megközelíthető helyekről az intézményekbe (vagy az iskolabuszhoz, tömegközlekedéshez) jutást.

A külterületeken, vagy akár a településen élőket eljuttatja a tömegközlekedéshez (sokszor a kistelepülésekre nem megy be a busz, vonat, csak a bekötőút végéig, elágazásig).

Mentálhigiénés segítséget nyújt és ideális beszélgetőpartner, mivel sokak számára az egyetlen kapcsolatot jelenti a külvilág felé. Így a krízishelyzetek, cry-for-help (néma segélykiáltás) felismerése is a tanyagondnokra hárulhat.

Testületi ülések

2026. február 12-én Egyesületünk elnöksége és felügyelőbizottsága Fülöpházán tartja évi első közös ülését. A napirendek között szerepel a 2025. évi szakmai és pénzügyi beszámoló, a 2026. évi munka és költségterv megtárgyalása, a közgyűlésen – 2026. március 4., szerda, 10 óra, Fülöpjakab Csáki Pali Rendezvényhez - történő előterjesztésének előkészítése.

Ház körüli munkák. Jelentősen függ a tanyagondnok szakmájától, nemétől és alkatától, így részben vagy teljesen kiválthatja a házi segítségnyújtás munkáját (a személyi gondozás kivételével), de akár a gépkocsi javításában, zárcserében, fa aprításában stb. is segíthet.

Öze Sándor - Cibakháza

Mivel a különféle szakemberek (pl. házi segítségnyújtó) különféle napszakokban érkeznek, a tanyagondnok az idős, beteg embereknél tudja ellenőrizni a gyógyszerbevételt, szükség esetén ügyeletet, mentőt hívhat.

Segít eligazodni az ügyintézés, bürokrácia útvesztőiben, akár a családsegítés feladatainak részleges átvállalásaival (nyomtatványok kitöltése, telefonos, internetes ügyintézés), vagy a megfelelő nyomtatványok szállításával.

Eljuttatja a nehezen megközelíthető helyeken élőket a település szolgáltatásaihoz (pl. bolt, háziorvos, önkormányzat, védőnő, családsegítő, posta, ATM stb.), illetve a településen élőket egy nagyobb településre, ahol adott szolgáltatás elérhető.

Leveleket kézbesít és aláírja az átvételi íveket, amelyeket az önkormányzat vagy helyi intézményt ad fel.

Mindennapi élethez szükséges termékeket szállít az ügyfelek számára, pl. gyógyszer, élelmiszer, gázpalack stb.

A fenntartó számára szükséges vásárlásokat is gyakran a tanyagondnokság végzi, ha az önkormányzatnak nincsen egyéb gépjárműve.

A gondosóra szolgáltatás esetében a diszpécser szolgálat jó eséllyel tanyán élő személyek jelzése esetén a tanyagondnokot értesítik, mivel ők ismerik a legjobban az oda vezető legbiztonságosabb utat.

Ami nagy könnyebbség a szolgálat életében, hogy viszonylag minimálisak az adminisztratív terhek, a gépkocsi menetlevele mellett a napi munkavégzés kerül naplózásra, ezen felül a finanszírozás jellegéből adódóan nem kell pl. a KENYSZI-be rögzíteni a napi forgalmat vagy az állandó igénybevételt nyitni és zárni, nem készülnek rengeteg helyet foglaló hatalmas akták az egyes ügyfelekről.

A tanyagondnokság másik érdekessége, mivel elég kötetlen a munkakör, minden tanyagondnok bele tudja vinni a szakmai tudását a munkájába, legyen szó egészségügyi-, karbantartási-, autószerelési-, pszichológiai vagy technológiai tudásról.

Az egyik, számomra meglepő dolog, hogy a tanyagondnokok jellemzően egyedül dolgoznak a terepen. Ennek nyilván határt szab, hogy a fenntartó keretei, különösen a kistelepülésen, végesek.

A másik kicsit szokatlan dolog abból fakad, hogy a feladatok elsődleges meghatározója a fenntartó, vagyis jellemzően az önkormányzat. Az önkormányzat olyan kiszervezett munkái tölthetik ki az idő jelentős részét, mint a kézbesítések és az ételhordás, amiket alapvetően egy futár vagy sofőr is el tud látni, ehhez nincs szükség a tanyagondnok által birtokolt szociális ismeretekre és empátiára, tehát ezen tevékenységek az egyéni esetkezelés, a családokkal- és közösségekkel végzett szociális munka rovására történnek.

Egy elhivatott ember

„Ne nyugtalankodjék a ti szívetek: higgyetek istenben, bennem is higgyetek
 Atyám házában sok hely van, elmegyek és helyet készítek nektek
 S ha majd eljövök, magammal viszlek titeket, hogy ti is ott legyetek, ahol én vagyok”
 (János evangéliuma)

Ábrahám-Fúrús János 1963-2025

Hosszan tartó, türelemmel viselt súlyos betegség után, az óév utolsó napján elhunyt Ábrahám-Fúrús János, Csólyospálos polgármestere, aki 2006-ban vette át a település vezetését és azóta szolgálta a község fejlődését minden területen. ÉLT 62 évet.

Közel két évtizedes polgármesteri szolgálata alatt a település fejlődése, az ott élők boldogulása és a közös

ség összetartása volt legfőbb célkitűzése. Meggyőződése volt, hogy „betonból és aszfaltból nem lehet közösséget építeni”.

Munkássága kitörölhetetlen nyomot hagyott Csólyospálos történetében. Embersége, hivatástudata és a közügyek iránti elkötelezettsége mindannyiunk számára példaértékű marad.

A településen nemcsak az infrastruktúrában történt megújulás, hanem erősödött a közösség, jelentősen bővült a rendezvények száma is.

Elhivatottságát mindenki ismerte és elismerte. 2019-ben Csólyospálos Község Önkormányzatának Képviselő Testülete díjat adományozott Csólyospálos községért végzett áldozatos munkájáért, 2022-ben átvehette az Év polgármestere Bács-Kiskun megyében díjat, 2024-ben a település számára ítélte oda a Csólyospálos Kultúrájáért díjat.

A Falugondnokok Duna-Tisza Közi Egyesületének programjaiban is aktív szerepet vállalt, rendezvényeink lebonyolításához helyszínt, gépjárművet biztosított, valamint emberi

és anyagi erőforrásaival támogatta a szakmai munkánkat.

Most felidézzük (a teljesség igénye nélkül) néhány emlékezetes programot, amikor együtt dolgozhattunk: Egyesületünk megalakulásának 10. és 20. évfordulója alkalmából megvalósult ünnepi konferenciák; elnökségi és felügyelőbizottsági ülések (2017, 2020 és 2025); szemléletformáló - bűnmegelőzési, vérnyomásmérő szűrő-, „kiskert” – programok; együttműködő partnerünk volt „Tanyagondnokokkal a külterületen és a tanyavilágban élők munkavállalásának elősegítéséért” című TÁMOP pályázatunkban (2008-2010); „látóutak”, amelyek alkalmával többször szeretettel fogadta a más megyékből és határon túlról érkező vendégeket, 2011 tavaszán pedig Ő maga is útítársunk volt a vajdasági tanulmányúton.

Hiánya maradandó, munkássága és emberi értékei pótolhatatlanok. Távozásával nemcsak egy kiváló szakembert, hanem a falugondnoki hálózat egy támogató tagját is elvesztettünk.

Elismerés

Előző lapszámunkban megírtuk, hogy egyre több fenntartó ismeri el a falu- és tanyagondnokok munkáját.

A Szociális Munka Napja alkalmából a Gyulai Kistérség Egységes Szociális és Gyermekjóléti Intézménye Lőkösházi Intézményegységének dolgozói közül 2025-

ben többen is dicséretben részesültek, köztük volt Haluska Mihály Lőkösháza tanyagondnoka.

Az elismeréshez Szűcsné Gergely Györgyi, Lőkösháza polgármestere is gratulált: Igazi tanyagondnok mosolyog, előre köszön, és ha az ellátottak megpillantják, mosolyogni kezdenek. Életvidámsága, segítőkészsége, örök optimizmusa, az emberek iránti tisztelete, mind, mind benne vannak az elismerésben. Jól döntöttél Misi, amikor ezt a nemes hivatást választottad. Igazi TANYAGONDNOK vagy, csupa, csupa nagybetűvel. Maradj mindig ilyen önmagad és a lőkösházi emberek számára, hogy még sokáig te lehess a mi tanyagondnokunk.

Forrás: <https://www.beol.hu/helyi-kozelet/2025/11/tanyagondnok-elismeres-lokoshaza>

Hírek

Adatszolgáltatási kötelezettség!

A szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi igénybe vevői nyilvántartásról és az országos jelentési rendszerről szóló 415/2015. (XII. 23.) Korm. rendelet 1. számú - az országos jelentési rendszerbe bejelentendő adatok körét tartalmazó – melléklete szerint a falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás tekintetében az alábbi adatokat kell évente kétszer, január 31-éig és július 31-éig bejelenteni az országos jelentési rendszerbe (KENYSZI):

- a jelentési időszakban a szolgáltatást igénybe vevők száma,
- a jelentési időszakban futott kilométer,
- a jelentési időpontban használt gépjármű rendszáma, forgalomba helyezésének időpontja és összes futott kilométere.

A nyilvántartásokba történő adatszolgáltatásért a fenntartó felel.

Normatíva

A Magyarország 2026. évi központi költségvetéséről szóló 2025. évi LXIX. törvény 2. melléklete: A települési önkormányzatok általános működésének és ágazati feladatainak támogatása 67-71. sorai tartalmazzák a falugondnoki, tanyagondnoki szolgáltatás támogatásának fajlagos összegét, ami 6.343.500,- forint/ szolgálat.

A törvény a falugondnoki szolgáltatás esetében az alaptámogatáson túl kiegészítő támogatást is nevesít (2. melléklet 70. sor). A kiegészítő támogatás mértéke a falugondnoki szolgáltatást fenntartó önkormányzat és saját vármegyéjének vármegyeszékhelye közötti távolság alapján számítható (2. melléklet 29.3. pont).

A tanyagondnoki szolgálat tekintetében a törvényjavaslat nem tartalmaz kiegészítő támogatást.

Falu- és tanyagondnoki képzés

A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SZCSM rendelet 39. § (5) bekezdése kimondja, hogy falu-, illetve tanyagondnoki munkakörben csak olyan személy foglalkoztatható, akit a foglalkoztatás kezdő időpontját követő 15 napon belül a munkáltató bejelentett a munkakör betöltéséhez szükséges falu- és tanyagondnoki alapképzésre, és azt a munkakör betöltője a foglalkoztatás kezdő időpontjától számított egy éven belül elvégzi.

2021 óta a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 60. § (8) bekezdése alapján a falugondnoki, illetve tanyagondnoki képzés szervezését a szolgáltatás helye szerint illetékes vármegyei önkormányzat látja el.

Az egyes szociális szolgáltatásokat végzők képzéséről és vizsgaköve-

telményeiről szóló 81/2004. (IX. 18.) ESZCSM rendelet 2/A. § (2) bekezdése szerint a vármegyei önkormányzat a falu- és tanyagondnoki képzést maga végezi, vagy ezzel – képzési megállapodás keretében – olyan más intézményt is megbízhat, amely a meghatározott feltételeknek megfelel. (3) bekezdés szerint a vármegyei önkormányzatnak gondoskodni kell a képzés legalább évente egy alkalommal történő megtartásáról. Ha a képzés megtartásához nincs kellő számú jelentkező, a vármegyei önkormányzat más vármegyei önkormányzattal közösen is megszervezheti a képzést.

Az elmúlt évekhez hasonlóan az idén tavasszal is felvesszük a működési területünk vármegyei önkormányzataival a kapcsolatot, hogy felajánljuk közreműködésünket a 2026. évi falu- és tanyagondnoki képzések megvalósításában.

Továbbképzés

A személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról szóló 9/2000. (VIII. 4.) SZCSM rendelet 2 § (1) bekezdése szerint a továbbképzési időszak tartama 4 év, kezdete a személyes gondoskodást nyújtó személy foglalkoztatása megkezdésének napja. 3. § (2) bekezdése szerint a továbbképzésre kötelezettnek egy továbbképzési időszak alatt felsőfokú végzettség esetén 80, egyéb szakképesítés, szakmai végzettség és segítő munkakörben legalább befejezett 8 általános iskolai végzettség esetén 60 pontot kell megszereznie. A 3/A § írja elő, hogy falu- és tanyagondnoknak a továbbképzési kötelezettsége teljesítéséhez a továbbképzési pontok

legalább 40%-át munkakörhöz kötött továbbképzés, legalább 20%-át kötelező továbbképzés teljesítésével kell megszereznie. A fennmaradó továbbképzési pontokat választható továbbképzés teljesítésével (maximum 40%) is megszerezheti.

Egyesületünk jelenleg egy minősített választható továbbképzéssel rendelkezik: Naprakész ismeretek gyakorló és helyettesítő falu- és tanyagondnokok számára, T-02-019/2023. Ez a képzés a kinevezett falu- és tanyagondnokok mellett hasznos információkat nyújt az Őket helyettesítő kollégák számára is. A képzést 2026. március hónapban szeretnénk megvalósítani Kecskeméten. Várjuk a jelentkezéseket!

Létszámhatár változás

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 60. § (2) bekezdése szerint a falugondnoki szolgáltatás ezeröt-száz főnél kisebb lakosságszámú

településen működtethető. Amennyiben a falugondnoki szolgáltatás létesítését követően a település lakosságszáma tíz százalékot meg nem haladó mértékben emelkedik ezeröt-száz lakos fölé, a szolgáltatás tovább működtethető.

Szakmai munkánk támogatói

Települési Önkormányzatok	Fülöpjakab	Mátételke	Újszalonta
Ágasegyháza	Fülöpszállás	Medgyesbodzás	Újszilvás
Áporka	Gádosros	Mesterszállás	Újtelek
Ásotthalom	Gátér	Mezőhegyes	Üllés
Bácsalmás	Géderlak	Mezőhek	Váckisújfalu
Bácsszentgyörgy	Gomba	Mikebuda	Vasad
Bácsszőlős	Harkakötöny	Mindszent	Zákányszék
Balástya	Helvécia	Mórahalom	Zsana
Ballószög	Hunyadfalva	Móricgát	Zsombó
Balotaszállás	Imrehegy	Nagylak	Önkormányzati, egyházi intézmények
Békésszentandrás	Inárcs	Nagyrev	Dél-Alföldi Kistérség Többcélú Társulása Szociális Szolgáltató Központ – Rószke, Tiszasziget, Újszentiván
Bernecebaráti	Ipolytölgyes	Nagytóke	Egyesített Szociális Intézmény - Soltvadkert
Bócsa	Jakabszállás	Nyárlőrinc	Gyulai Kistérség Egységes Szociális és Gyermekejóléti Intézmény - Gyula
Bordány	Jászágó	Nyársapát	Karcagi Többcélú Kistérségi Társulás Szociális Szolgáltató Központ - Karcag
Borota	Jászfelsőszentgyörgy	Ófödeák	KOLPING Alapszolgáltatási Központ - Hercegszántó
Bugac	Jászivány	Ópusztaszer	Körös-szögi Kistérség Többcélú Társulása - Szarvas
Cegléd	Jászszentlászló	Ordas	Magyarországi Baptista Egyház – Kiskörös, Kiskunhalas
Cibakháza	Kamut	Orgovány	Óteplomi Szeretetszolgálat - Szarvas
Csabacsúd	Kardos	Örménykút	Sarkadkeresztúri Református Szociális Központ - Sarkadkeresztúr
Csabaszabadi	Kardoskút	Páhi	Szent Ferenc Egyesített Szociális Intézmény - Jászberény
Csanádalberti	Kaszaper	Pálmonostora	Szivárvány Személyes Gondoskodást Nyújtó Intézmény - Kiskunfélegyháza
Csárdaszállás	Kelebia	Petőfiszállás	Térségi Szociális Gondozási Központ - Gyomaendrőd
Csataszög	Kéleshalom	Pusztamérges	Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálat - Mezőberény
Csemő	Kertészsziget	Ruzsa	
Csengele	Kisdombegyház	Sándorfalva	
Csengőd	Kisszállás	Soltvadkert	
Cserkeszőlő	Klárafalva	Szabadszállás	
Csikéria	Kocsér	Szakmár	
Csolyospálos	Kömpöc	Szank	
Csővár	Kondoros	Szászberek	
Derekegyház	Kőrösújfalu	Szatymaz	
Dóc	Köveg	Székkutas	
Domaszék	Kunadacs	Szelevény	
Drágszél	Kunbaracs	Tabdi	
Dunafalva	Kunfehértó	Tarhos	
Dunaszentbenedek	Kunszállás	Tatárszentgyörgy	
Dunatétlen	Ladánybene	Tázlár	
Eperjes	Lakitelek	Tésa	
Érsekhalma	Lőkősháza	Tiszainoka	
Felsőlajos	Lórév	Tizsakürt	
Ferencszállás	Madaras	Tiszaszentimre	
Forráskút	Magyardombegyház	Tompa	
Fülöpháza	Márianosztra	Törtel	

2025. évi szakmai beszámoló

Egyesületünk 2025 évben is kecskeméti irodájából szervezte az Alapszabályban rögzített céljai megvalósításának érdekében folytatott közhasznú tevékenységeit

Egész évben folyamatos volt az információszolgáltatás, a tanácsadás, a szakmai segítségnyújtás a falu- és tanyagondnokok, a fenntartók, és más szakmai szervezetek számára; a kapcsolattartás a szakminisztériummal és háttérintézményével, a területi szakmatámogatási szervezetekkel, térségi falugondnoki egyesületekkel, a falugondnokságban és vidékfejlesztésben érdekelt szervezetekkel; a szolgálatok működését érintő jogszabályfigyelés, állásfoglalás kérés, javaslattevés; a működési területünk falu- és tanyagondnoki szolgálatait tartalmazó adatbázis frissítése; a képzés- és rendezvényszervezés; a média- és pályázatfigyelés.

Az Egyesület évi rendes közgyűlésének Ballószög volt a házigazdája. Az Elnökség és a Felügyelő bizottság közösen háromszor ülésezett (Csárdaszállás, Csólyospálos és Csemő) az évben.

Közreműködtünk a vármegyei önkormányzatok által szervezett falu- és tanyagondnoki képzések megvalósításában. A képzések Kecskeméten zajlottak két csoportban. Az egyik csoportban Bács-Kiskun vármegyei (17 fő), a másik csoportban Csongrád-Csanád, Békés és Jász-Nagykun-Szolnok vármegyei (18 fő) falu- és tanyagondnokok vettek részt.

Egyesületünk 2 db minősített (kreditpontos) választható továbbképzéssel rendelkezik és összesen 9 db képzést valósított meg 2025 évben. Ebből 4 db-t a Falugondnokok Vas és Győr-Moson-Sopron Megyei Egyesülete, 2 db-t a Falu és Tanyagondnokok Tolna Megyei Egyesülete közreműködésével.

Falugondnoki találkozón három alkalommal vehettek részt tagjaink és a szolgáltatást fenntartó szervezetek (önkormányzatok, intézmények) képviselői. Bács-Kiskun vármegyében Ballószögön és Kelebián, Csongrád-Csanád vármegyében Üllésen volt

Szakmai tanácskozás-Szentkirály

lehetőség a találkozásra, az adott település, az ott működő falu- vagy tanyagondnoki szolgáltatók, helyi értékek megismerésére és tudásbővítésre. Szakmai előadónk volt dr. Andrászi-Tóth Veronika a Belügyminisztérium Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltatások Főosztálya főosztályvezetője, Serafin József a Baptista Egyház Szociális Módszertani Központ módszertani vezetője, Gyapjas János tüz ezredes a Bács-Kiskun Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság igazgatóhelyettese.

2025. március 1-től Egyesületünk látja el Hajdú-Bihar és Jász-Nagykun-Szolnok vármegye területén a szakmatámogatási feladatokat (TSZR20254387). Karcagon, Püspökladányban, Bedőn és Cserkeszőlőn tartottunk szakmai műhelyeket a falugondnoki, tanyagondnoki szolgáltatás (nem csak) szociális ellátórendszerben betöltött szerepéről és működési feltételeiről.

Tevékenyen részt vettünk az országos falu- és tanyagondnoki munkacsoport alkalmain is.

A Pest és Nógrád vármegyei TSZR-rel együttműködve két szakmai műhelyen (Cegléd és Terény) vettünk részt előadóként, valamint a Borsod-Abaúj-Zemplén és Heves vármegyei

TSZR meghívásából Háromhútnán az Országos Falugondnokok Napján.

Egyesületünk a Bács-Kiskun Vármegyei Felzárkóztatási Fórum együttműködő partnere, rendszeresen képviseljük magunkat az üléseken, a tematikus munkacsoport alkalmain.

A családi napot első alkalommal tartottuk Szatymazon, amelyen most is részt vettek a Nők Kishegyei Fóruma tagjai is. Mi szeptember hónapban látogattuk meg őket Kishegyesen.

Babaköszöntőn Bakos Imre törtélti tanyagondnoknál jártunk.

Egyesületünk képviselői részt vettek több képviselőtestületi ülésen, falu-, tanyafórumon és települési rendezvényen. 2025 évben ott voltunk Kelebián, a kacska és spárga gasztrokulturális napon, Mezőhegyesen az augusztus 20-i ünnepi közgyűlésen, Vasadon, a Nemzeti vágta előfutámán.

Alsómocsoládon, a Kemény Bertalan Díj átadó ünnepségen Hanczik Tibor (Mezőhegyes) Kemény Bertalan Díj, öt nyugdíjba vonuló kollégánk, Kovács Edit (Domaszék), Tóth Mária (Érsekhalma), Nagy László (Csemő), Dinnyés Imre (Fülöpjakab) és Juhos Lőrinc (Csataszög) emléklap elismerésben részesült lelkiismeretes munkájáért.

Hazánk nemzeti parkjai

Hortobágyi Nemzeti Park

Hortobágyi Nemzeti Park kialakításának gondolata már a 20. század első felében megfogant, de csak 1967-ben a „Pro Natura” kiáltvány megfogalmazásával öltött komoly formát. A kiáltványt 22 világhírű tudós – közöttük Konrad Lorenz, Festetics Antal, Lucas Hoffmann, Peter Scott – írta alá és nyújtotta be a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa elnökéhez és a Magyar Tudományos Akadémiához, melynek ötlete és megfogalmazása, benyújtásának megszervezése Festetics Antal érdeme. A kiáltvány a világ természetvédelmi tennivalói közül igen fontosnak ítélte a Magyar Alföld pusztáinak védelmét.

A nemzeti park alapítása előtt elsőként létrehozásának jogszabályi feltételeit kellett megteremteni. 1971-ben megjelent az 1961-ben született természetvédelmi törvényerejű rendelet végrehajtási utasítása, ez a kormányrendelet tette először lehetővé nemzeti park létesítését és alakult meg 1973. január elsején 52.000 hektáron a Hortobágyi Nemzeti Park, Magyarország legelső nemzeti parkja.

Alapítása óta a nemzeti park jelentősen bővült. Természetvédelmi oltalom alá került a Tisza-tó Poroszlói-medencéjének legnagyobb része (1996) és a valamikori mocsarak helyén létesült, madárvilágukról híres halastavak (1998), így a nemzeti park területe ma meghaladja a 82.000 ezer hektárt.

Hosszas előkészítés után, 1999 december 1-én az UNESCO a meg-

tisztelő Világörökség címet adományozta első nemzeti parkunk számára „Hortobágyi Nemzeti Park – a Pusztta” néven.

Közép-Tisza Tájvédelmi Körzet

A Tisza középső magyarországi szakaszán, mintegy 134 fkm hosszon a folyó hullámterének jelentős részét magába foglalja. A kijelölésnél természetvédelmi oltalom alá kerültek a kiskörei vasúti hídtól a tiszauji közúti hídig a folyó legértékesebb szakaszai, továbbá az árvízvédelmi töltések közötti holtágak, rétek (legelő, kaszáló) és erdőterületek.

Hajdúsági Tájvédelmi Körzet

A Dél- és Közép-Nyírség ma is Alföldünk természeti értékekben egyik leg gazdagabb területe. Ez a természeti értékekben való gazdagság, az erdők, gyepek és lápok mozaikjának szépsége, és megőrzésüknek szükségessége hívta életre a tájvédelmi körzetet, melyet 28 külön álló terület egység alkot, több mint 7000 ha kiterjedésben.

Bihari-sík Tájvédelmi Körzet

A Berettyó-Körös vidéken található természetvédelmi oltalom alá került terület 17095 hektár kiterjedésű. Sárrétnek nevezték azt a hatalmas mocsárvilágot, amely az ármentesítések előtt Bihar, Szabolcs, Békés és Jász-Nagykun-Szolnok vármegyék szomszédos területeit borította. A nagyméretű mocsárvilágot az 1860-as években végzett lecsapolási munkák teljesen eltüntették.

Szatmár-Beregi Tájvédelmi Körzet

A Felső-Tisza-vidék a Tisza és a Bodrog összefolyása felett található. Több tájegységre tagolható, úgymint Szatmári-síkság, Beregi-síkság, Rétköz és Bodrogköz. Ide tartoznak az alföldek legalacsonyabb, a szabályozások előtt még folyóvíz formálta árterületei. Az alacsony és magas ártéri szintre tagolódó síkságok leggyakoribb domborzati formái a folyók természetes irányváltoztatásait őrző elhagyott medrek és morotvák.

Forrás: <https://www.hnp.hu/hu>

Fazekas Mihály: Hortobágyi dal (részlet)

*Oh te áldott Kanahám,
Hortobágy mellyéke!
Beh sok szegény legénynek
Vagy te menedéke,
Jó paripán ugratod,
Pénzt adsz erszényébe,
Szép menyecskét karjára,
Jó bort a kezébe,
Itt a szegény legénynek
Uraság a dolga,
Heverészhet kedvére,
Nem lebernyes szolgál,
Van húsa, szalonnája,
Őt örü bundája,
Szép zöldellő mezőben
Legel a marhája.*

DUNA-TISZA KÖZI FALUGONDNOKI HÍRLEVÉL

Kiadja:

a Falugondnokok

Duna-Tisza Közi Egyesülete

e-mail: info@falugondnoksag.hu

honlap: www.falugondnoksag.hu

iroda: 6000 Kecskemét, Irinyi u. 17.

Telefonszám:

06-76/507-543

06-30/434-0159

Szerkeszti:

Sümeiginé Ország Edit

Kovács Edit, Csörsz Zelenák Katalin

Tördelő: Almási László

Rajz: Vida Ágnes

Engedélyszám: 2.9/776-1/2006

Nyomda: Print 2000, Kecskemét